

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

SEXUOLÓGIA

1. Charakteristika špecializačného odboru

Sexuológia je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá prevenciou, diagnostikou, diferenciálnou diagnostikou, liečbou a poradenstvom stavov súvisiacich so sexuálnym zdravím.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá najmenej 3 roky.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

- a) odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolání lekár¹⁾ a
- b) odborná spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodnictvo, psychiatria, urológia, dermatovenerológia alebo endokrinológia.¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

1. fylogénza sexuality a ontogenéza sexuality, fyziológia a patofyziológia ľudského sexuálneho správania a ľudskej reprodukcie,
2. klasifikácia stavov súvisiacich so sexuálnym zdravím v MKCH-10, MKCH-11 a DSM 5,
3. znalosti klinického obrazu porúch a nedostatkov v telesne pohlavnom vývoji ľudí, klinický obraz sexuálnych dysfunkcií a partnerského sexuálneho nesúladu, parafílií, anomálií a porúch sexuálnej orientácie a sexuálnej identifikácie,
4. diagnostika stavov súvisiacich so sexuálnym zdravím,
5. diferenciálna diagnostika sekundárnych sexuálnych porúch (pri telesných ochoreniach a psychických poruchách, vrátane nežiaducich účinkov liekov),
6. hormonálne podmienené sexuálne dysfunkcie,

¹⁾ § 33 a 33a zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

7. vyšetrovacie techniky v sexuológii (vo všetkých špecializačných odboroch, na ktoré vzdelávanie nadväzuje), vrátane špecifických vyšetrovacích metód (sexuologické dotazníky, ich spracovanie a vyhodnotenie, falopletyzmografické a vulvopletyzmografické vyšetrenie a jeho vyhodnotenie),
8. liečba stavov súvisiacich so sexuálnym zdravím (biologická, psychoterapeutická, individuálna a párová terapia), indikácie a kontraindikácie liečebných sexuologických metód, medikamentózna terapia v sexuológii vrátane hormonálnej terapie, špecifická psychoterapia sexuálnych porúch,
9. implementácia štandardných diagnostických a terapeutických postupov (ŠDTP) v sexuológii,
10. prognóza, prevencia a poradenstvo,
11. forenzné sexuologické princípy posudzovania páchatel'ov a obetí sexuálnych deliktov, indikácie a priebeh súdom nariadeného ochranného liečenia ambulantnou aj ústavnou formou,
12. edukácia pacienta so sexuálnou poruchou,
13. organizácia zdravotnej starostlivosti a multidisciplinárna spolupráca odborníkov pri diagnostike a liečbe stavov súvisiacich so sexuálnym zdravím,
14. reprodukčná medicína,
15. sexuálne prenosné ochorenia, sexuologické poradenstvo v súvislosti s pohlavne prenosnými chorobami vrátane HIV a AIDS,
16. poruchy rodovej identity, vrátane ich manažmentu a spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
17. nové trendy v sexuológii.

A.1 Špecifické témy

1. identifikácia násilia páchaného na dieťaťati vo všetkých jeho formách, vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. identifikácia násilia páchaného na ženách a mužoch (vrátane seniorov) vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
3. problematika marginalizovaných rómskych komunít.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.1 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

A.2 Všeobecné témy

1. zdravotnícka legislatíva,
2. zdravotnícka etika,
3. systém verejného zdravotného poistenia,
4. systém sociálneho zabezpečenia a lekárska posudková činnosť,
5. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.2 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
diagnostika, diferenciálna diagnostika a liečba sexuálnych dysfunkcií	25	25
komunikácia, edukácia a vedenie osoby so sexuálnou poruchou	15	15
vyšetrenie a liečba parafílií	10	5
forenzné zhodnotenie páchatel'ov sexuálnych deliktov, hodnotenie rizika a indikácie k ochrannému liečeniu	5	-
vyšetrenie a liečba porúch sexuálnej identity	5	5
vyšetrenie a vedenie osôb s poruchou plodnosti	20	0
diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba a prevencia sexuálne prenosných ochorení	5	5
špecifické vyšetrovacie metódy v sexuológii (falopletyzmografia, vulvopletyzmografia a iné)	5	-

B.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
psychiatrické oddelenie, z toho minimálne: • psychiatrické oddelenie poskytujúce ústavne ochranné sexuologické liečenie	1 mesiac, z toho: 1 týždeň
gynekologicko-pôrodnické oddelenie	1 mesiac
urologické oddelenie	1 mesiac
oddelenie vnútorného lekárstva - endokrinológia	1 mesiac
dermatovenerologické oddelenie	1 mesiac
špecializovaná ambulancia, v ktorej sa poskytuje špecializovaná ambulatná zdravotná starostlivosť v špecializovanom odbore sexuológia, z toho: • centrum asistovanej reprodukcie	6 mesiacov, z toho: 1 týždeň

C. Návik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie s pacientom,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, s ohľadom na špecifické potreby v komunikácii s pacientom so sexuálnou poruchou.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce a riešenie simulovanej situácie.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

1. identifikovať príznaky sexuálnych porúch a nedostatky v telesne pohlavnom vývoji ľudí,
2. posúdiť prítomnosť diagnostických kritérií aktuálne platných klasifikačných systémov sexuálnych porúch, diagnostikovať sexuálnu poruchu,
3. vykonať sexuologické vyšetrenie, vrátane interview s pacientom s rešpektom etických pravidiel a práv pacienta,
4. odlíšiť primárne a sekundárne sexuálne poruchy,
5. indikovať ďalšie špecializované a pomocné vyšetrenia a interpretovať ich výsledky,
6. zostaviť individuálny diagnostický a liečebný plán, posúdiť indikácie a kontraindikácie liečebných sexuologických metód,
7. liečiť stavy súvisiace so sexuálnym zdravím s uplatnením princípov medicíny založenej na dôkazoch a v súlade so štandardnými diagnostickými a terapeutickými postupmi,
8. poznať cestu pacienta so sexuálnou poruchou v systéme zdravotnej starostlivosti, koordinovať multidisciplinárnu zdravotnú starostlivosť,
9. predikovať prognózu ďalšieho vývoja zdravotného stavu,
10. poskytnúť edukáciu a poradenstvo osobám so sexuálnymi poruchami,
11. využívať interdisciplinárnu spoluprácu v komplexnej starostlivosti o pacienta,
12. poznať princípy forenzne-psychiatrického posudzovania páchatel'ov a obetí sexuálnych deliktov a závery znaleckej expertízy využiť pri tvorbe individuálneho liečebného plánu súdom nariadeného ochranného liečenia.